

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

*Pedro Ignacio Elosegi Gonzalez de
Gamarra*

*Gasteiz, Araba
(1960)*

Aurkibidea

Biografia

Gasteizen jaioa, guraso biak ere gasteiztarrak zituen. Aiton-amonak, ordea, alde batekoak Arabako lautadakoak ziren eta Errioxakoak besteak. Sei senidetan zaharrena da Pedro. 3-10 urte bitartean Izaskun Arrueren etxean ibili zen ikasten, isilpeko ikastolan. Ondoren, Estibalitz kaleko Olabide ikastolara joan zen. Batxilergoa institutuan egin zuen, eta euskara galdu zuen bertan. 16 urte zituela, Olabide ikastolan txistu eskolak ematen hasi zen asteen behin, eta modu honetan euskara berreskuratzen ere hasi zen. Medikuntza eta musika ikasketak egin zituen, baita euskal kulturan graduondokoa ere. Olabideko lehendakaria eta batzordeburua izandakoa. Politikaria (EAJ), Arabako Batzar Nagusietako presidentea izan da, baita Gasteizko Udaleko zinegotzi ere. Folklore Akademia zuzendu du 20 urtez.

Zintak

GAS-022

- **Proiektua:** Gasteizko Euskararen Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia - Lizeaga, Irati
- **Data:** 2019-04-02
- **Iraupena:** 79 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Idoia

Pasarteak

1. Umetatik ikastolara; euskararekin izan duen harremana

- **Erref:** GAS-022/002
- **Iraupena:** 0:03:49. **Hasi:** 00:01:06. **Bukatu:** 00:04:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Gasteizen jaioa. Gurasoak gasteiztarak ziren, aitona-amonak lautadakoak eta Arabako errioxakoak. Sei anai-arrebetan zaharrena da. Familian ez zegoen euskaldunik. Izaskun Arrueren ikastola klandestinoan hasi zen ikasten eta Olabide ikastolan ondoren. 10 urterekin institutura joan zen eta euskara dezente galdu zuen. 20 urterekin berreskuratu zuen.

2. Seme-alabei hasieratik euskaraz

- **Erref:** GAS-022/003
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:04:55. **Bukatu:** 00:07:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

16 urterekin txistu-eskolak ematen hasi zen Olabiden. Euskal irrati-telebista sortu zen. Alaba jaio zenean, harekin euskaraz egitea erabaki zuen. Senideen artean erdaraz egiten jarraitzen dute.

3. Izaskun Arrue, bigarren ama bat bezala

- **Erref:** GAS-022/004
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:07:45. **Bukatu:** 00:09:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Izaskun Arrue andereñoa izan zuen irakasle 7 urtean. Bigarren ama bat bezala zen berarentzat. Erreferentzia bat. Oso kuttuna eta alaia zela dio, baina zorrotza ere bai.

4. Ikastolako metodologia

- **Erref:** GAS-022/005
- **Iraupena:** 0:03:32. **Hasi:** 00:09:48. **Bukatu:** 00:13:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Ikastolako metologia, Elbira Zipitriarena. Martin Txilibitu eta Xabiertxo liburuak erabiltzen zituzten. Koaderno urdin batean galdera mordoa zituen Izaskun Arruek. Klasea hasteko, otoitza eta bukatzeko abestiak. Petrolioizko berogailuaren usainarekin gogoratzen da.

5. Ikastola klandestinoak lagundu zuten ikastetxeak

- **Erref:** GAS-022/007
- **Iraupena:** 0:03:12. **Hasi:** 00:14:04. **Bukatu:** 00:17:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Ikastola klandestinora bidaltzeko erabakia. 1967-68 ikasturtean eskolaratzea derrigorrezko bihurtu zuten. Gasteizko ikastetxe batzuekin tratua egin zuten, "eskolaratze txartelak" lortzeko. Olabide ikastolarekin harremana izan du gerora ere, modu askotara.

6. 1963a baino lehen egon ziren euskarazko eskolak

- **Erref:** GAS-022/009
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:17:26. **Bukatu:** 00:19:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Euskara » Euskararen historia
- Politika » Jarrera politikoak » Alderdien egoitzak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Amaren familia abertzalea zen, aitarena ez hainbeste. Gerraurreko "ikastola", Batzokian. Joseba Perez hango ikaslea izan zen. Peli Martin eta 'Umandi' ere ibili ziren euskarazko eskolak ematen.

7. Olabide ikastolaren sorrera

- **Erref:** GAS-022/010
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:19:39. **Bukatu:** 00:20:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

1967an sortu zen Olabide ikastola, legeztatu zenean. Olabide apaiz euskaltzale bat zen, gasteiztarra.

8. Umetako giroa Gasteizen

- **Erref:** GAS-022/011
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:20:53. **Bukatu:** 00:23:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

60ko hamarkadan giro erdalduna zegoen Gasteizen. Euskaraz Gipuzkoatik bertara joandakoek bakarrik egiten zuten. 9 urterekin dantza-talde batean hasi ziren, Manuel Iradier elkartean, eta han ikastolan zebiltzanak ziren euskaldun bakarrek.

9. Ikasketak gaztelaniaz, baina ikaskide euskaldunekin

- **Erref:** GAS-022/012
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:23:06. **Bukatu:** 00:24:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Institutuan eta fakultatean gaztelaniaz ikasi zuen. Ikasle gipuzkoar asko zegoen, eta unibertsitatean bazuen euskaraz egiteko aukera. Pixkanaka-pixkanaka sortu ziren euskaraz jarduteko eremuak Gasteizen. Medikuntza eta Musika ikasketak egin zituen.

10. 80ko hamarkadan, aukera gehiago euskaraz jarduteko

- **Erref:** GAS-022/014
- **Iraupena:** 0:04:06. **Hasi:** 00:25:04. **Bukatu:** 00:29:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

80. hamarkadan aukera gehiago zegoen euskaraz jarduteko, baita musika munduan ere. Alabaren jaiotza mugarria izan zen. Lehenengo hitza euskaraz egiteko ohiturarik ez dago Gasteizen. Okindegi batean lehenengo hitza euskaraz egiten dute. Berari erosoagoa zaio gaztelaniaz egitea, baina onartzen du aukera asko galtzen direla lehen hitza euskaraz ez egiteagatik.

11. Olabide ikastolaren ibilbidea

- **Erref:** GAS-022/016
- **Iraupena:** 0:03:15. **Hasi:** 00:30:28. **Bukatu:** 00:33:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Euskara » Euskararen historia
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Seme-alabak Olabide ikastolan ibili dira, eta ikastolan ardura postuetan egotea egokitu zaio. 2.000 ikasle izatera iritsi zen Olabide. Gela xume batekin hasi eta 4-5 eraikin izatera igaro da. Txistu-eskolak eman zituen Olabiden.

12. Olabide ikastolako lehenengo andereñoak

- **Erref:** GAS-022/017
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:33:43. **Bukatu:** 00:35:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Euskara » Euskararen historia
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Olabide ikastolako andereño batzuk aipatzen ditu.

13. Euskal folklore eskolako koordinatzaile

- **Erref:** GAS-022/019
- **Iraupena:** 0:03:15. **Hasi:** 00:35:27. **Bukatu:** 00:38:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Euskara » Euskararen egoera
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:

Txistu ikasketak 26 urterekin bukatu zituen, eta txistulari-lanpostua lortu zuen udaletxean. Kultura Sailean euskal folklore eskola ipini zuten abian, eta koordinatzaile moduan hasi zen. Gaur egun 800 ikasle baino gehiago daude eskolan, eta euskara da harreman-hizkuntza nagusia. Politikan ere ibili da, zinegotzi moduan.

14. Gaur egun, %30-35 euskaldunak Gasteizen

- **Erref:** GAS-022/021
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:38:54. **Bukatu:** 00:40:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Gaur egun Gasteizen %30-35 inguru dira euskaldunak, baina ulertu dezaketenak gehiago dira. Bere emaztea ez da euskalduna baina dena ulertzen du. Derrigortzearen kontra dago.

15. Politikan nola hasi zen

- **Erref:** GAS-022/022
- **Iraupena:** 0:02:26. **Hasi:** 00:40:55. **Bukatu:** 00:43:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:

Politikan nola hasi zen kontatzen du. Udal haustekunde batzuetan EAJko zerrendetan egotea proposatu zioten. Lau urte egin zituen, eta gero berriro bueltatu da, 10 urteren buruan.

16. Politikagintzan euskararen erabilera igo egin da

- **Erref:** GAS-022/023
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:43:21. **Bukatu:** 00:44:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:

Politikagintzan ere aldaketak ikusi ditu euskarari dagokionez. Aldi bereko itzulpenik ez zegoen eta bilera guztiak gaztelaniaz ziren garai batean. Orain %30 dira euskaraz gaur egun.

17. Gasteizko ikastolak eta ikastetxeak

- **Erref:** GAS-022/026
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:46:32. **Bukatu:** 00:48:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Olabidez aparte, euskaraz irakasten duten ikastola eta ikastetxe asko daude gaur egun Gasteizen. Gurasoen lana nabarmentzen du.

18. Manuel Iradier elkarteak eta Araba abesbatza

- **Erref:** GAS-022/028
- **Iraupena:** 0:03:28. **Hasi:** 00:50:33. **Bukatu:** 00:54:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Euskara » Euskararen egoera
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Gasteiz euskalduntzen lagundu duten elkarteak aipatzen ditu: Manuel Iradier elkarteak eta Araba abesbatza (1968). Abesbatza horretako partaideak: Peli Martin, Sabin Salaberri, Iñaki Lasa... Euskal dantza-taldeak eta mendizale elkarteak.

19. Ikurriña legezkoa ez zen sasoiko kontuak

- **Erref:** GAS-022/029
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 00:54:01. **Bukatu:** 00:56:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Ikurriña 1977an legeztatu zuten, bere urtebetetze-egunean. Mendian ikurriñak ateratzen zituzten. Mairulegorretako dantzaldietan ere bai. Aitarekin joaten ziren, eta ama kezkatuta egoten zen.

20. Langile grebek eta mugimendua Gasteizen

- **Erref:** GAS-022/030
- **Iraupena:** 0:03:07. **Hasi:** 00:56:09. **Bukatu:** 00:59:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:

Langile grebak. 1976ko martxoaren 3ko sarraskia gertatu zenean 15 urte zituen. 1952an ere izan ziren grebak, eta aitona kartzelara eraman zuten. Gasteizko izaera markatu zuen martxoaren 3ko grebak eta langile mugimenduak. Aurretik, apaizak eta militarrek zeuden Gasteizen. Industrializazioak eta langileek eraldatu zuten hiria.

21. Martxoaren 3ko sarraskia

- **Erref:** GAS-022/031
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:59:16. **Bukatu:** 01:01:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

1976ko martxoaren 3ko sarraskia gertatu zenean, non zegoen kontatzen du.

22. Euskara batuak sortutako eztabaida

- **Erref:** GAS-022/034

- **Iraupena:** 0:02:47. **Hasi:** 01:02:42. **Bukatu:** 01:05:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Euskara batuaren sorrerak ekarritako ezadostasunak, Olabide ikastolan. Izaskun Arrue ez zen batuaren aldekoa, eta ikastola utzi zuen.

23. Eusebio Osa eta euskara batua

- **Erref:** GAS-022/036
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 01:06:36. **Bukatu:** 01:08:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

H-zaleak. Eusebio Osa aipatzen du. Eskolan otoitz ez egitea, adibidez, orduan sartu zen.

24. Gasteiztarra eta euskalduna?

- **Erref:** GAS-022/038
- **Iraupena:** 0:03:13. **Hasi:** 01:08:51. **Bukatu:** 01:12:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Askotan esan diote ezin duela gasteiztarra izan, euskaraz dakielako. Alabari ere esan izan diote.

25. Euskaraz hitz egiteko lotsa galtzea inportantea

- **Erref:** GAS-022/040
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 01:13:03. **Bukatu:** 01:14:50

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Garai batean euskaraz hitz egiteko lotsa zeukan. Orain ez. Politikagintzak ere lagundu dio horretan.

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com